

דף תרגול: תחי הדמוקרטיה – שירה וערכים דמוקרטיים

מהדורה למורה עולים חדשים

מהדורה למורה – מפתח תשובות

מטרות הדף:

- להכיר מושגי יסוד בדמוקרטיה ובתהליך הבחירות
- לזהות אמצעים אמנותיים בשיר ולהבין את תפקידם
- לתרגל שיח מכבד כאשר יש מחלוקת דעות

גרסת עולים חדשים – מילון מילים בראש הדף, משפטים קצרים ושפה פשוטה. אפשר לאפשר מילון אישי ועבודה בזוגות.

חלק א' – זיהוי אמצעים אמנותיים

1. א – חזרה
2. ב – מטאפורה
3. ב – האנשה
4. ג – דימוי

חלק ב' – התאמת מילים

1 – ב (שלטון העם)
2 – ה (תהליך בחירת נציגים)
3 – א (תיבה להצבעה)
4 – ו (חילוקי דעות)
5 – ג (דיבור בכבוד הדדי)
6 – ד (חבר במדינה עם זכויות וחובות)

חלק ג' – נכון או לא נכון

1. נכון – זהו עיקרון יסוד בדמוקרטיה
2. לא נכון – שיח מכבד מבוסס על הקשבה בלי פגיעה
3. נכון – זכות הבחירה שייכת לכל האזרחים
4. נכון – אמצעים כמו מטאפורה וחזרה מעבירים רעיון
5. לא נכון – בדמוקרטיה ההחלטה היא של כלל העם

חלק ד' – השלמת מילים

1. נציגיו
2. קלפי
3. מחלוקת
4. מכבד

חלק ה' – סדרו את שלבי קריאת השיר

1. קראו את כותרת השיר ונסו לנחש על מה הוא מדבר
2. קראו את השיר פעם ראשונה בשקט
3. סמנו מילים או ביטויים שחוזרים על עצמם
4. זהו את האמצעים האמנותיים בכל בית
5. נסחו במשפט אחד מה הרעיון המרכזי של השיר

חלק ו' – כתיבה ושיח מכבד

1. תלמיד יציין הקשבה, שפה מנומסת, הימנעות מעלבונות וניסיון להבין את הצד השני
2. כל משפט יצירתי שמכיל השוואה או דימוי ברור יתקבל

כרטיס יציאה – מה לחפש

- הבנה שדמוקרטיה היא שלטון העם דרך בחירות
- זיהוי נכון של אמצעי כמו מטאפורה, דימוי או חזרה
- אזכור הקשבה וכבוד הדדי כשיש מחלוקת

טיפים להפעלה:

- אפשר לפתוח את השיעור בדוגמה קצרה משירי הבחירות כדי להמחיש אמצעי אמנותי
- מומלץ לבצע את חלק הסידור בזוגות לפני השוואה במליאה
- בחלק הפתוח כדאי לעודד שימוש בדוגמאות אישיות משיחות בכיתה

דף תרגול: תחי הדמוקרטיה – שירה וערכים דמוקרטיים

דף התלמיד/ה עולים חדשים

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

בדף הזה יש תרגילים פשוטים על דמוקרטיה ועל שיר. נלמד מילים חדשות, נבדוק אם משפט נכון או לא, ונכתוב דעה בצורה מנומסת.

📖 מילון קטן:

דמוקרטיה	שיטת שלטון שבה העם בוחר את מנהיגיו
בחירות	תהליך שבו אזרחים מצביעים כדי לבחור נציגים
קלפי	תיבה שבה שמים את פתק ההצבעה
אמצעי אמנותי	דרך מיוחדת שבה המשורר מבטא רעיון, כמו מטאפורה
מטאפורה	השוואה בלי המילה כמו, כאילו דבר אחד הוא דבר אחר
מחלוקת	מצב שבו לאנשים יש דעות שונות באותו נושא
שיח מכבד	שיחה שבה מקשיבים ומדברים בכבוד גם כשיש חילוקי דעות
אזרח	חבר במדינה שיש לו זכויות וחובות

1 חלק א' – זיהוי אמצעים אמנותיים

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. איזה אמצעי כשמילה חוזרת כמה פעמים?

א) חזרה ב) מטאפורה ג) דימוי ד) שאלה רטורית

2. איזה אמצעי יש כשאומרים שדבר אחד הוא דבר אחר?

א) דימוי ב) מטאפורה ג) חזרה ד) ניגוד

3. מה קורה כשנותנים לחפץ תכונות של אדם?

א) הגזמה ב) האנשה ג) חזרה ד) דימוי

4. איזה אמצעי משתמש במילה כמו?

א) מטאפורה ב) חזרה ג) דימוי ד) האנשה

2 חלק ב' – התאמת מילים

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. דמוקרטיה	____	**א.** תיבה להצבעה
2. בחירות	____	**ב.** שלטון העם
3. קלפי	____	**ג.** דיבור בכבוד הדדי
4. מחלוקת	____	**ד.** חבר במדינה עם זכויות וחובות

5. שיח מכבד	___	**ה.** תהליך בחירת נציגים
6. אזרח	___	**ו.** חילוקי דעות

3 חלק ג' – נכון או לא נכון

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	בדמוקרטיה יש בחירות חופשיות	☐	☐
2	בשיח מכבד מותר להעליב את הצד השני	☐	☐
3	לכל אזרח בדמוקרטיה יש זכות להצביע	☐	☐
4	שיר יכול לבטא עמדה בעזרת אמצעים אמנותיים	☐	☐
5	דמוקרטיה פירושה שרק קבוצה אחת מחליטה על הכל	☐	☐

4 חלק ד' – השלמת מילים

השלימו את המילה החסרה.

1. במדינה דמוקרטית העם בוחר את _____ שלו

2. כדי להצביע בבחירות צריך להגיע אל ה _____

3. כאשר לשני אנשים יש דעות שונות קוראים לזה _____

4. שיחה שמקשיבים בה לדעת האחר בכבוד נקראת שיח _____

5 חלק ה' – סדרו את שלבי קריאת השיר

מספרו את השלבים לפי הסדר הנכון (1, 2, 3...).

☐	זהו את האמצעים האמנותיים בכל בית
☐	קראו את כותרת השיר ונסו לנחש על מה הוא מדבר
☐	נסחו במשפט אחד מה הרעיון המרכזי של השיר
☐	קראו את השיר פעם ראשונה בשקט
☐	סמנו מילים או ביטויים שחוזרים על עצמם

6 חלק ו' – כתיבה ושיח מכבד

כתבו תשובה מלאה במשפטים שלמים.

1. כתבו כיצד אפשר להביע דעה שונה מדעת חבר בלי לפגוע בו

2. חברו משפט אחד שמשתמש במטאפורה או בדימוי כדי לתאר את הדמוקרטיה

כרטיס יציאה

מהי דמוקרטיה במילים שלכם?

תנו דוגמה לאמצעי אמנותי אחד ולמה הוא משמש

מה חשוב לזכור כשיש מחלוקת עם חבר?

איך הרגשתי בשיעור? ☹ 😐 🙂 😀